

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של איש אלקים הרבי הקדוש מרן ה"דבר חיים" מנדבורנה רבי חיים מרדכי בנו של הרבי הקדוש רבי איתמר מנדבורנה נסתלק ט"ו טבת (תשל"ח)

אבי מורי הצדיק ה"אנא עבדא", רבי שמואל צבי בן רבי בנימין קובלסקי זצ"ל, היה מחסידיו הנלהבים והמקושרים ביותר של הרבי ה"דבר חיים", ולבנו הרבי הקדוש בעל ה"באר יעקב" זיע"א. לימים העלה על הכתב את עיקרי חסידות נדבורנה, ואת עיקר משנתו של הרבי זיע"א כפי שהבין וחווה. במחברת שבה נכתבו הדברים, נכתב למשמרת גם סיפור המעשה כדלקמן:

סיפר לי הרה"צ רבי יוסף טויסיג אדמו"ר מבלעד זצ"ל מעשה שהיה בדיו. בחורף שנת תשל"ב נזדמן לו להיות בחדר הרבי הדבר חיים בשעות המאוחרות של הלילה. פתאום נשמעו נקישות בדלת. הרבי הסתכל בשעונו, השעה היתה לאחר חצות, ביקש מהאדמו"ר מבלעד שיגש לפתוח את הדלת. פתח את הדלת, וראה אשה לבושה בלבוש בלתי הולם המבקשת להיכנס אל הרבי. שב לחדר הרבי וסיפר על כך. קם הרבי. יצא את החדר וביקש מהרבנית שתבדוק מה רצון האשה? אמרה האשה לרבנית שברצונה לדבר עם הרבי. נתנה לה הרבנית מלבושי כבוד ופתחה בפניה את דלת החדר. באה האשה והחלה לבכות, שבערו שנים רבות מנשואיה ועדיין לא נפקדה. היא שמעה שהרבי פועל ישועות, לפיכך באה להתחנן ולהעתיר שיברך אותה בבנים.

הקפיד הרבי ואמר, האם כך באים לרבי בלבוש לא מכובד, האם כך רוצה את להיושע? בכתה ואמרה שבעלה כעס עליה חזק אותה מהבית שתלך לרופא ותתברא, נעל מאחריה את הדלת. ומה תעשה? הלכה לשכנתה וזו יעצה לה שתלך אל הרבי מנדבורנה שהוא פועל ישועות, ובכך באה.

שאלה הרבי האם בעלך מניח תפלין? לא ידעה מהו שח, תיאר הרבי את התפלין, קופסאות מרובעות קטנות שחורות על היד והראש. ענתה, שמימיה לא ראתה כאלו. שאל על אודות שבת, וענתה שהיא מדליקה נרות, היא זוכרת שאצל אמה היו מניחים פח על הלהבות, יותר אינה יודעת. שאל על שמירת גדרי קדושת הבית היהודי? והשיבה שאינם משמרים. אמר הרבי אם תבטיחי שתשמרי שלוש אלו, תפלין, שבת וקדושת הבית, הריני מבטיח לך בן. ותכבדו אותי בסנדקאות.

ענתה האשה, תפלין ושבת ביכולתי להבטיח, אבל גדרי קדושת הבית עלי לשאול את בעלי. אמר לה הרבי לך לביתך ותשאלי את פיו, אם יסכים תבואו לכאן, יכולים אתם לשוב אפילו הלילה. האשה הלכה והאדמו"ר מבלעד קם אף הוא להיפרד מהרבי, אמר לו הרבי, כדאי לך להישאר, אני צופה שיקרו הלילה דברים מופלאים.

כעבור שעה חצי, נקשו בדלת, האשה שבה בלוויית בעלה. הרבי שב ואמר להם, שאם יקבלו על עצמם שלוש אלו, הנחת תפלין ושמירת שבת וקדושת הבית, הוא מבטיח להם בן למזל טוב. ענה הבעל שאינו יודע מהי קדושת הבית. הסביר לו הרבי דינים אלו באר היטב, סבר הבעל וקיבל.

ראה הרבי שהבעל תולה את הסכמתו בזמן, ישמור עד שיוושע ואז ישוב לסורו. והזירו ואמר לו שאם יעבור על כך במזיד ימות בנו בו ביום רח"ל. ראה הבעל שהענין רציני ואמר, אני מקבל על עצמי התחייבות קשה בדברים שלא הורגלתי בהם, רצוני שגם הרבי יקבל על עצמו התחייבות כתובה וחתומה.

האדמו"ר מבלעד התקומם לשמע הדברים, אבל הרבי קיבל אותם בהבנה, הוא נטל פיסת נייר וכתב עליה לאמר: "אני חיים מרדכי בן מלכה מוסר את נפשי לילד שיוולד מן פלוני בן פלונית ופלונית בת פלונית כעבור שנה מן היום הזה. ועד על כך התולדות הקדוש זיע"א". והצניע את הפתק בספר "תולדות יעקב יוסף" שהיה מונח לפניו על שולחנו. נפרדו ממנו בני הזוג ופנו לדרום.

המסירות נפש של הרבי הקדוש הדבר חיים זצוק"ל

שלשה אופנים באמירת תורה על ידי הצדיק

השבוע בדף היומי (נדרים עז-עח), נלמד את דיני הפרת נדרים ביחיד מומחה ובשלשה הדיוטות, שנלמד מן הפסוק בתחילת פרשת מטות (במדבר ל, ב), וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'. היום בבוקר ראיתי סיפור משולב עם ווארט יפה על פסוק זה, הווארט יתן לכם הלומדים הרבה שמחה בסייעתא דשמיא.

ומעשה שהיה כך היה: ההייליגער שינאווער רב, הרבי הקדוש משינאווא, התארח פעם בעיר גראסודיין, ובאותם ימים חגגו חגיגה גדולה בגראסודיין, חנוכת הבית של בית מדרש מפואר שנבנה מחדש. החשובים והמכובדים של עיר גראסודיין, ביקשו מהרבי הקדוש משינאווא, שיבוא להשתתף בשמחה הגדולה של חנוכת בית המדרש, והרבי הקדוש מילא את הבקשה והופיע בהדרו.

באמצע המסיבה כיבד המרא דאתרא של גראסודיין הגאון רבי משה הערש פוקס זצ"ל את הרבי הקדוש, להגיד דברי תורה.

שאל הרבי הקדוש משינאווא את הגאון, ווי זאגט מען תורה? איך אומרים תורה? אמר הגאון, לוקחים חומש ואומרים קושיא ותירוץ. זה היה בפרשת מטות, הרבי הקדוש משינאווא נטל את החומש ופתח, והסתכל ימינה ושמאלה, הוא עבר על כל הסדרה, סגר את החומש ואמר, משה אמת ותורתו אמת, איך קאב נישט קיין שום קושיא - אין לי שום קושיא, און איך דארף נישט קיין תירוצים - ואני לא צריך שום תירוצים.

אמר לו הגאון רבי משה הערש פוקס, אבל העולם רוצים לשמוע איזה ווארט ולהתחזק, באיזה הנהגה, באיזה מידה טובה בעבודת ה' וכדו'. אמר הרבי הקדוש משינאווא, אם כך, שפיר נוכל לומר, נגיד ווארט טוב.

ופתח ואמר, כתוב בפרשת מטות, וידבר משה אל ראשי המטות, יש שלשה אופנים שאפשר להגיד דברי תורה, האחד, שיש מזה תועלת גדולה למדבר בעצמו. השני, שיש מזה תועלת לשומעים. השלישי, שזה בבחינת שכונה מדברת מתוך גרונו.

ועל פי זה הוא הסביר את הפסוק, וידבר משה, מנהיג ישראל יכול לדבר באחד משלשה אופנים

הנ"ל, א) אל ראשי המטות, אם יש תועלת מזה למנהיג העדה בעצמו. ב) אל בני ישראל, כשיש מזה תועלת לבני ישראל. ג) לאמר, אם הוא אומר מה שהשכינה הקדושה אומרת, זה הדבר אשר צוה ה', בבחינת שכונה מדברת מתוך גרונו.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם נדרים דף עז, כ"ד אב תשע"ה)

גנות הצוחק כשרואה חברו במצוקה

השבוע בדף היומי (נדרים דף עח) נלמד בסייעתא דשמיא, השותק על מנת לְמִיקֵט, והשותק על מנת לקיים. אני סוער מהסיפור הרבה זמן, אני לא יתן שום רמז באיזה בית כנסת זה היה, ומתי זה היה, מעשה שהיה כך היה:

אדם שלא עליכם עבר בחיים שבעה מדורי גיהנם, הוא אלמן וכו' וכו' וכו', אין כאן המקום לפרט צרותיו ומצוקותיו, זעק בהתרגשות בבית כנסת, "יחי אדונינו מורינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד". ואחרי כמה דקות הוא זעק שוב את אותם המילים. מתפללי הבית הכנסת חלק התגלגו מצחוק, חלק אמרו לו בצניעות, נו קדיש, כאילו שצריך לומר קדיש זרבנן כמו אחרי רבי חנניא בן עקשיא אומר, וחלק אמרו לו, נו תגיד שוב. ואני הסתכלתי על פניו של אותו אדם זועק, וראיתי בעיניו כאב עצום, כאב של דאגה, שבמקום לזעוק "הצלה", אני במצוקה, הוא זועק "יחי אדונינו".

מורי ורבותי, קול דמי אחיך צועקים, אתה לא יכול לעזור, לפחות תשתוק, מיגו דאי בעי שתיק, תגיד קאפיטל תהלים להצלחתו. איך מגיע צחוק כשאדם שבור ונדכה זועק "הצלה", הרי שתיקה כזאת הוא ממש שותק על מנת לְמִיקֵט. ואני שואל את עצמי אותו שאלה, איך מגיע צחוק כשאדם לא עליכם נופל בפרשת הרבים מהכסא, או סתם נופל, אתה לא יכול לעזור, אבל לפחות אל תרקוד על הדם. קרוב ה' לנשברי לב, אותו אדם שצחקו ממנו, פניו נהיו אדומים כמו עגבניה אדומה. בזכות שנהיה עירניים למצוקת הזולת, נזכה למידה כנגד מידה, לרחמים וחסדים, לטוב הנראה והנגלה, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף ד, כסלו תשפ"ג)

אני סוער
מהסיפור
הרבה
זמן

מיני מתיקה

כשקמתי הבוקר, התחלתי לחשוב על הפסוק בפרשת השבוע פרשת וישלח, **ואתה אמרת היטיב איטיב עמך** (בראשית לב, ג). רגע לפני תחילת השיעור בורא עולם האיר לי ווארט נפלא בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא בדרש, ואולי זה גם קרוב לפשט. **ואתה אמרת היטיב**, אין טוב אלא תורה, אָ אִיד קומט צום הַיִּלְלֵנָן פֿאַשעפֿער - יהודי בא לבורא עולם ואומר, רבונו של עולם, נפשי חשקה בתורה, אני רוצה להיות דבוק בְּהַיִּלְלֵנָה לְעַכְטִיגֶע תורה, אני רוצה להתייגע בתורה הקדושה.

עונים לו משמים, **איטיב עמך**, בבחינת מה שכתוב במדרש שיר השירים (ה, ב), אמר הקב"ה לישראל, בני, פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בו. רחמנא ליבא בעי, בורא עולם רוצה לראות את התשובה שלנו לתורה.

בכל מקום שרים במצוה טאנץ שיר אחר, חלק מאנשי ירושלים בריקוד שלהם, בעמוד יעמוד הם שרים, **ואתה אמרת היטיב עמך**. מורי ורבותי, כמה עוצמה ושינוי חשיבה יש לנו בפסוק, **ואתה אמרת היטיב**, אם אתה חושב שיהיה טוב, אומר הקב"ה, **איטיב עמך**, וְמִי שפִּירְסָם זֶאת בְּעוֹלָם הִיא מִרְן הַרְבֵּי הַרְיִי' צ'צוק"ל.

אני יספר סיפור מאתמול, ידיד קרוב שיש לי אתו קשר לכתיבה תורנית, אמר לי תוך כדי הדברים על איזה עבודה תורנית שהוא טרחה, שיש "פשלה" מסויימת. אמרתי לו, לא מקובל עלי המילה "פשלה", אָלְעס אָזי גוט, אָלְעס אָזי פּוֹן דָּעַר פֿאַשעפֿער - הכל טוב, הכל מבורא עולם. הרבי המגיד מישרים רבי מרדכי דרוק זצ"ל היה תמיד זועק לנו, אָלְטֵץ מֵאָכְט בּוֹרָא עוֹלָם - הכל עושה הבורא עולם.

הוא סוג ידיד ש'מקבל', הוא לא נוהג להתווכח, כשאומרים לו ביקורת בונה ממקום אורח. אז הוא אמר לי אחרי שעה, ש"פשלה" זה בגימטריא "תורה"! במקום להגיד שזה "פשלה", תגיד "תודה" לבורא עולם, כי הכל מאיתו יתברך והכל טוב. הידיד אמר לי, שהיה שוה לו כל הקשר אתי, בשביל להפנים לחיות תמיד עם החיוב...

(מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף מה, ט"ו כסלו תשפ"ג)

בשעה שלוש לפנות בוקר עזב האדמו"ר מבלעד את בית הרבי, ורשם לעצמו את היום ואת השעה. כעבור שנה החליט לעלות לבית הרבי, והרבי פתח לפניו את הדלת ואמר לו: יוסף, יוסף, חשבתי שטבועה בך אמונת צדיקים חזקה יותר, ובכל זאת הכנס. נכנס ושהה בחדר. כעבור מחצית השעה, צלצל הטלפון, בעברו השני של הקו היה הבעל שבישר, שלפני כחצי שעה נולד לו בן. אבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי שכתב סיפור זה, סיימו במלים: כמה גדולים דברי הצדיקים שמוסרים את נפשם עבור ישועת ישראל.

אבי מורי הצדיק מגיש קויטל לרבו הקדוש מרן הדבר חיים מנדבורנה זצוק"ל

הדרכה לימי השובבי"ם ממרן הרבי הקדוש רבינו ה"שפע חיים" מצאנז זי"ע

מצאתי לעצמי חובה לבקש מכל אשר יחמול על נפשו, שיראה בימי השובבים, ובפרט בזמן הזה אשר להמצב ברוחניות וגשמיות צריכין רחמים וחסדים גדולים מרוב חבלי משיח ברוח נפש וכו'. ולכן נקבל עלינו יחדיו לשוב לאבינו שבשמים, ולבקש מלפניו על נפשינו בתוך כלל ישראל, ולהרבות פעלים בתורה.

וכאשר כתב הרבי הקדוש מקאמארנא זי"ע ועכ"י בנתיב מצותיך (נתיב אמונה שביל ה' אות ב'), וְלִמְדָה חֲמֵשָׁה דְפִים גְּמֵרָא עִם רַא"ש כְּאִשְׁרֵי צוּר רַבִּינוּ אֵלִימֶלֶךְ, ואמר ששני דפים גמרא עם רא"ש מועיל יותר מן התענית וכו', כי התענית והסיגוף מזיק מאוד בימי הקטנות, כי יותר טוב לסגף עצמו בפרישות וטהרה ובלימוד מכל תעניות שבעולם וכו', עיין שם דבריו הקדושים והנפלאים וכו'.

ודודי זקני בדברי יחזקאל (ריש שמות), שר"ת מן שמות בני ישראל הבאים מצרימה הוא השב"ם, וסופי תיבות תהלי"ם, ואמרו משמו של הרבי הקדוש מהר"ם מטשערנאבעל שסגולה להתענות בערב שבת קודש, ובשבת קודש יאמר תהלים עיין שם וכו'. בודאי ראוי מאוד לנהוג כן בכל שבת, ומכל שכן בימי השובבים, לגמור בשבת כל ספר תהלים. ובכל יום ויום לומר תהלים לזמר עריצים ולהכרית כל הקוצים והחוחים, ולכל הפחות עשרה קפיטלך תהלים וכו'.

אבל יסוד ועיקרן של הדברים לטהר הנפש מכל חלאה וזוהמה, הוא על ידי לימוד התורה, כמו שכתוב בנתיב מצותיך הנ"ל. ובגליון על המטה אפרים (סימן תר"ג) הביא מהגאון הקדוש בעל דעת קדושים על הפסוק (ישעיה מט, ט) לאמר לאסורים צאו, שדרשו חז"ל (תנא דבי אליהו רבא, כא) אלו תלמידי חכמים שאסורין עצמן למקרא ולמשנה ולהגדה, שהתלמיד חכם אוסר עצמו בילדותו לתורה והיצר הרע מבטלו, וקשה עליו כמותו, ואפילו הכי ממית עצמו על דברי תורה להגות בה, והן הן הסיגופים גדולים יותר מכל סיגופים שבעולם ללמוד תורה יום ולילה וכו'.

ולמי שתורתו אומנתו ויושב באהלה של תורה יקבל עליו ללמוד בתדירא, ויכלול בתוך תורתו שזה לתענית הדיבור, שכתבו הרבה בזה. ואם יצרו תוקפו יתחיל בתענית שעות לתענית הדיבור, וכמו שהזהיר הרבי הקדוש מו"ה אלימלך על קודם התפלה, כאשר להדיא בהנהגות האדם (אות ט'), וכן בספר בעל שם טוב (פרשת נח אות ל"א) עיין שם, וימשיך על כל פנים עד חצות, ואחר כך יוסיף עוד איזה זמן, עד שירצהו השם הטוב שיכנס בו חמדה דאורייתא להמנע מכל דברים בטלים ולהיות תורתו אומנתו, ולזכות לחיי העולם הזה וחיי עולם הבא.

מקולמוסם של הקוראים

של געגוע אל הצדיקים, שאינו מתפוגג גם לאחר זמן רב מפטירתם, ואפשר לראות אצל המוני תלמידיו ומקורביו של רבינו הק' זצוק"ל שהרגש אינו מרפה.

והשאלה היא, מה עם דברי רש"י בפר' וישב "שעל המת נזורה גזירה שישתכח מן הלב"? אלא שהרגש של אהבה לבן משפחה או לחבר, מבוסס על תחושה גשמית המקושרת אל האישיות הגשמית, לכן כאשר 'מת' האיש הגשמי ישתכח כעבור זמן, כדברי רש"י.

משא"כ אצל הצדיק, הרגש מבוסס על הנשמה ועל הלשבר את הטבע, כפי שכתב רבינו הק' באגרת התכלית (שנמצא על ידי א"ח הרבנית תבלחט"א באורח פלא מיד עם פטירתו), **תכלית החיים בעוה"ז לעשות נחת רוח לקב"ה ולעבדו בלב נפש וכו'.** לכן הרגש אל הצדיק הוא רוחני כמזון לנפש, ומתוך כך אינו חל גזירה על המת שישתכח מן הלב.

אסיים בהזמנות זו בברכת ישר כוח גדול על זיכוי הרבים הגדול בעולם בשיעורי הדף היומי ובהפצת התורה במפעל חייכם, עלה והצלח ידידי היקר.

ידיד עוז
החפץ בעילום שמו
מחסידי כ"ק אדמו"ר ממיאלען שליט"א
בנו יקירו של כ"ק רביה"ק זצוק"ל

וירא מנוחה כי טוב כו' ויט שכמו לסבול (מט, טו). ידוע הקושיא בזה, דאם יששכר ראה שהמנוחה טובה היא, אם כן היה לו לבחור לעצמו מנוחה, ולמה עשה להיפך שהיטה שכמו לסבול. ומבאר הרבי ר' בונים מפרשישחא זצוק"ל, דהכי פירושו, אם רוצה אדם שיהיה לו מנוחה, ירגיל את עצמו "לסבול" כל דבר הבא עליו, ואיך שיהיה ישוה בעיניו, אז יהיה לו מנוחה תמיד.

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661